

Elever som effektiva skribenter - interventionsstudie i syfte att få eleverna att bli mer effektiva skribenter

Deltagande skolor: Kungsholmens gymnasium
Deltagande lärare: Fredrik Grahn och Yannick Orfevre
Projektperiod: ht 2016 – vt 2018

Det finns en stor mängd studier som behandlar olika aspekter av skrivprocessen och grammatikundervisningen i svenskämnet. Viss äldre forskning (Hertzberg, 1990) avvisar grammatikundervisningen medan nyare studier hävdar att den har en stor plats i klassrummet, om den bedrivs på rätt sätt. Debra Myhills omfattande forskning gällande explicit grammatik, där undervisningen kopplar ihop grammatik och skrivande, (Myhill, 2012) visar på en positiv utveckling av elevers skrivande. Annan forskning (Winzell, 2017) indikerar att skrivundervisningen bör fokusera på texters globala nivå och mellannivå. Allt för mycket fokus på den lokala nivån, dvs. den rent språkliga som stavfel etc. tenderar att bli en korrektionsdiskurs snarare än en kommunikationsdiskurs.

Vårt projekt genomfördes i en klass (12 elever i år 1 på gymnasiet) under VT 2017 i syfte att hjälpa eleverna att bli mer effektiva skribenter. Med effektiva skribenter (Gibbons, 2010) menar vi att eleverna ska kunna göra fler rationella val och inte bara tycka att det låter bra. Projektet är en interventionsstudie över tolv veckor där vi fokuserar på begreppen fundament (första satsdelen i en fullständig mening), tema-remå (från känd information till ny information) och styckeindelning (den innehållsliga styckenivån) som beskrivs i *Hur hänger det ihop? En bok om textbindning* (Nyström, 2001).

Analysmaterialet består således av tre uppsatser skrivna av tre elever samt kamratrespons. Företrädesvis har vi tillämpat en kvantitativ analys där vi räknat på antalet fundament, temaprogessioner och stycken för att kunna visa på vad som förändras från förtest till eftertest och nationellt prov. Dock finns det av naturliga skäl kvalitativa bedömningar av texternas helhet. I projektet hade vi ett förtest (debattartikel 1) följt av interventionen, därefter följde ett eftertest (debattartikel 2) och det nationella provet.

Under interventionen gick vi in med autentiska debattartiklar. Vi förklarade sedan ovan nämnda begrepp och diskuterade därefter artiklarna utifrån dem. Förutom interventionen fick eleverna ge respons på de två första debattartiklarna som de skrev och det gjordes i syfte att se om eleverna började använda dessa begrepp i större utsträckning.

Resultaten indikerar att interventionsstudien är en möjlig väg till att hjälpa eleverna att bli just mer medvetna och effektiva. I vår analys ser vi att eleverna har förbättrat sig, främst när det gäller tema-remå (dvs. inom styckena hålls idéerna ihop bättre), och även den huvudsakliga dispositionen blir bättre. Detta säger oss att explicit grammatik ger resultat och att det därför är värt att tillämpa mer systematiskt i skrivundervisningen.

Referenser:

Gibbons, P, 2010. *Lyft språket - lyft tänkandet. Språk och lärande*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.

Hertzberg, F, 1990. *"-og denne Videnskab har man kaldet grammatiken" Tre studier i solegrammatikkens historie*. Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap/Senter for lærarutdanning og skoltjeneste. Universitetet i Oslo.

Myhill, D. et al. 2012. *Re-thinking grammar: The impact of embedded grammar teaching on students' writing and students' metalinguistic understanding*. Research Papers in Education. Volume 27, issue 2.

Nyström, C. 2001. *Hur hänger det ihop? En bok om textbindning*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.

Winzell, H. 2017. *Skrivundervisning i lärarutbildning? - villkor för att leda elever till ett medvetet skrivande*. Svenska ett kritiskt ämne. Svenskläraryrkeförbundet's årsskrift 2016. Stockholm: Natur & Kultur.

Konferenser/Seminarier

Grahn, F. & Orfevre, Y. (2018, oktober). *Elever som effektiva skribenter - interventionsstudie i syfte att få eleverna att bli mer effektiva skribenter*. Presenterad på Lärarnas forskningskonferens, STLS, Botkyrka.

Grahn, F. & Orfevre, Y. (2017, oktober). *Hur kan gymnasieelever bli "effektiva" skribenter?* Leda lärande, Stockholm